

MINISTERSTVO VNITRA
generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR

Č.j. MV-97684-1/PO-PVP-2011

Kódové označení: ZOP LEZ

Praha 6. března 2012

Počet listů: 12

S c h v a l u j e :
plk. Ing. Drahošlav Ryba
generální ředitel HZS ČR
podepsáno elektronicky

Základní odborná příprava hasičů
se specializací pro práce ve výšce a nad volnou hloubkou

Obsah

1. Charakteristika vzdělávacího programu	3
2. Cíle vzdělávacího programu	3
3. Kompetence absolventa	3
4. Časová dotace vzdělávacího programu	4
5. Podmínky pro zařazení	4
6. Materiální zajištění studujících	4
7. Ukončení vzdělávacího programu	5
8. Učební osnovy vzdělávacího programu	5

1. Charakteristika vzdělávacího programu

Vzdělávací program je zaměřen na osvojení dovedností hasiče se specializací pro práce ve výšce a nad volnou hloubkou v rozsahu stanoveném MV-generálním ředitelstvím HZS ČR.

Vzdělávací program Základní odborná příprava hasičů se specializací pro práce ve výšce a nad volnou hloubkou (dále jen „Základní odborná příprava“) organizuje:

- a) HZS kraje,
- b) pověřené vzdělávací zařízení HZS ČR.

Základní odbornou přípravu vede hasiče-instruktor pro práce ve výšce a nad volnou hloubkou ve spolupráci s hlavním instruktorem HZS kraje pro práce ve výšce a nad volnou hloubkou.

Základní odbornou přípravu je možné organizovat jako souvislý vzdělávací program, nebo je možné základní odbornou přípravu s ohledem na pokroky účastníka vzdělávacího programu rozvolnit až na období 12 měsíců. V tomto případě je žádoucí, aby se účastník vzdělávacího programu pod dohledem hasiče-instruktora pro práce ve výšce a nad volnou hloubkou účastnil roční odborné přípravy lezeckých družstev nebo skupin.

Pověřené vzdělávací zařízení HZS ČR organizuje základní odbornou přípravu jako souvislý vzdělávací program se stanoveným rozsahem (viz níže).

2. Cíle vzdělávacího programu

Cílem vzdělávacího programu je získání znalostí a dovedností v oblasti práce ve výšce a nad volnou hloubkou potřebných pro zařazení do lezeckého družstva/skupiny HZS kraje.

3. Kompetence absolventa

- ovládá techniky a zásady lezení v podmínkách skalních stěn, jeskyní, průmyslových konstrukcí, stožárů, komínů, jeřábů, studní (v opodstatněných případech také důlních děl) apod.,
- ovládá pravidla lezení jako prvolezec ve výšce a nad volnou hloubkou v terénech středně těžkých, na kterých se doporučuje postupové jištění na exponovaných místech,
- ovládá výstup po laně, slanění, přestup z lana na lano, jištění a sebejištění, postupové jištění, je schopen provádět činnosti ve stěně jako je spouštění a vytažení břemene,
- je schopen provést záchranu a sebezáchranu po pádu do lana,
- umí poskytnout první pomoc při lezecké činnosti,
- ovládá práci se všemi věcnými prostředky požární ochrany určenými pro práci ve výšce a nad volnou hloubkou, které jsou ve vybavení lezeckého družstva nebo lezecké skupiny,
- provádí záchranné a jiné práce ve výšce a nad volnou hloubkou i s pomocí ochranných prostředků proti působení nebezpečných látek, detekční technikou, příp. potápěčskou výstrojí aj.,
- provádí samostatnou práci ve výšce a nad volnou hloubkou dle pokynů velitele lezeckého družstva (vedoucího lezecké skupiny),
- provádí prohlídky věcných prostředků požární ochrany pro práci ve výšce a nad volnou hloubkou před a po použití,
- je schopen provádět pravidelnou odbornou přípravu hasičů v oblasti prací ve výšce a nad volnou hloubkou.

4. Časová dotace vzdělávacího programu

Předmět	Počet hodin
Zahájení vzdělávacího programu	1
1 - Základní předpisy pro práci ve výšce a nad volnou hloubkou	2
2 - Věcné prostředky požární ochrany pro práci ve výšce a nad volnou hloubkou	6
3 - Speciální transportní prostředky, zařízení pro vytahování a spouštění	3
4 - Zdravotní příprava	6
5 - Základní lanová technika	26
6 - Budování kotevních, jisticích a kotvicích bodů	4
7 - Provádění záchranných prací	18
8 - Rizika a specifika záchranných činností (dle specifík HZS kraje)	12
9 - Závěrečná zkouška	2
CELKEM	80 hodin

Vedoucí vzdělávacího programu přejde k dalšímu tématu až po bezpečném zvládnutí předcházejícího tématu všemi účastníky vzdělávacího programu; v tomto zájmu je oprávněn překročit rozsah hodin daných učebními osnovami vzdělávacího programu.

5. Podmínky pro zařazení

Pro zařazení do vzdělávacího programu musí uchazeč splňovat tyto podmínky:

- absolvování modulu III - IZS vzdělávacího programu Vstupní příprava příslušníků HZS ČR nebo Nástupní odborný výcvik. Doporučuje se do vzdělávacího programu zařazovat hasiče až po dvou letech výkonu služby.

6. Materiální zajištění studujících

Studující musí mít u sebe doklady a vybavení pro účely odborné přípravy.

6.1. Doklady

- osobní doklady, služební průkaz a průkaz pojištěnce,
- zdravotní způsobilost a splnění podmínek pro zařazení potvrzuje zřizovatel jednotky PO v přihlášce do vzdělávacího programu.

6.2. Vybavení pro účely výuky

- sešity, psací a kreslicí potřeby.

6.3. Naturální náležitosti

- standardní vybavení hasiče pro práci ve výšce a nad volnou hloubkou věcnými prostředky požární ochrany pro práci ve výšce a nad volnou hloubkou.

7. Ukončení vzdělávacího programu

Základní odborná příprava u HZS kraje se zakončuje zkouškou před tříčlennou komisí, složenou z hasiče-instruktora pro práce ve výšce a nad volnou hloubkou, který vedl základní odbornou přípravu, hlavního instruktora HZS kraje a příslušného velitele jednotky PO. Praktické dovednosti se hodnotí v průběhu celé základní odborné přípravy.

Základní odborná příprava v pověřeném vzdělávacím zařízení HZS ČR se zakončuje zkouškou před tříčlennou komisí. Zkušební komisi jmenuje pověřené vzdělávací zařízení HZS ČR.

Praktické dovednosti se hodnotí v průběhu celé základní odborné přípravy

Závěrečná zkouška se skládá z ústní a praktické části.

7.1. Doklad o ukončení vzdělávacího programu

Dokladem o ukončení vzdělávacího programu je potvrzení o absolvování vzdělávacího programu.

Tyto učební osnovy vzdělávacího programu nabývají účinnosti dnem schválení. Učební osnovy kurzu „Základní odborná příprava hasičů se specializací pro práce ve výšce a nad volnou hloubkou“ č.j. PO-1388/IZS-2006 ze dne 10. května 2006 se zrušují.

8. Učební osnovy vzdělávacího programu

Vysvětlivky

U= učebna

T = teorie

P = praxe

Vp = výcvikový prostor

Tr = trenažér

Zahájení vzdělávacího programu

Počet vyučovacích hodin v předmětu:

1

Předmět:		Zahájení vzdělávacího programu		Počet hodin:	1
Téma číslo	Počet hodin	Místo výuky	Způsob výuky	Téma výuky	
	1	U	T	Zahájení vzdělávacího programu	

1 - Základní předpisy pro práci ve výšce a nad volnou hloubkou

Počet vyučovacích hodin v předmětu: 2

Pojetí vyučovacích předmětů

Vyučovací předmět Základní předpisy pro práci ve výšce a nad volnou hloubkou je koncipován tak, aby si studující obnovili nebo získali znalosti z vnitřních předpisů HZS ČR a norem, které řeší problematiku práce ve výšce a nad volnou hloubkou, používání prostředků pro práci ve výšce a nad volnou hloubkou a organizaci lezeckých družstev a lezeckých skupin v rámci HZS ČR.

Absolvent předmětu Základní předpisy pro práci ve výšce a nad volnou hloubkou

- zná důležitá vybraná ustanovení předpisů na úseku požární ochrany řešící problematiku práce ve výšce a nad volnou hloubkou.

Předmět:		1 – Základní předpisy pro práci ve výšce a nad volnou hloubkou		Počet hodin:	2
Téma číslo	Počet hodin	Místo výuky	Způsob výuky	Téma výuky	
1.1.	2	U	T	Základní předpisy pro práci ve výšce a nad volnou hloubkou	

2 - Věcné prostředky požární ochrany pro práci ve výšce a nad volnou hloubkou

Počet vyučovacích hodin v předmětu: 6

Pojetí vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Věcné prostředky požární ochrany pro práci ve výšce a nad volnou hloubkou je koncipován tak, aby si studující obnovili nebo získali znalosti jak po teoretické, tak po praktické stránce z problematiky používání věcných prostředků požární ochrany pro práci ve výšce a nad volnou hloubkou.

Absolvent předmětu Věcné prostředky požární ochrany pro práci ve výšce a nad volnou hloubkou

- zná používání věcných prostředků požární ochrany pro práci ve výšce a nad volnou hloubkou.

Předmět:		2 – Věcné prostředky požární ochrany pro práci ve výšce a nad volnou hloubkou		Počet hodin:	6
Téma číslo	Počet hodin	Místo výuky	Způsob výuky	Téma výuky	
2.1.	3	U	T	Věcné prostředky požární ochrany pro práci ve výšce a nad volnou hloubkou	
	3	Tr	P		

3 - Speciální transportní prostředky, zařízení pro vytahování a spouštění

Počet vyučovacích hodin v předmětu: 3

Pojetí vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Speciální transportní prostředky, zařízení pro vytahování a spouštění je koncipován tak, aby si studující obnovili nebo získali znalosti jak po teoretické, tak po praktické stránce z problematiky vytahování a spouštění osob, resp. břemen.

Absolvent předmětu Speciální transportní prostředky, zařízení pro vytahování a spouštění

- zná transportní prostředky,
- zná způsoby použití transportních prostředků.

Předmět:		3 – Speciální transportní prostředky, zařízení pro vytahování a spouštění		Počet hodin:	3
Téma číslo	Počet hodin	Místo výuky	Způsob výuky	Téma výuky	

3.1.	1 2	U Tr	T P	Speciální transportní prostředky, zařízení pro vytahování a spouštění
-------------	----------------------	-----------------------	----------------------	---

4 - Zdravotní příprava

Počet vyučovacích hodin v předmětu:

6

Pojetí vyučovacím předmětu

Vyučovací předmět Zdravotní příprava je koncipován tak, aby si studující obnovili nebo získali znalosti z oblasti základních zásad poskytování první pomoci.

Absolvent předmětu Zdravotní příprava

- zná základní zásady poskytování první pomoci, jak po teoretické, tak po praktické stránce.

Předmět: 4 – Zdravotní příprava				Počet hodin: 6
Téma číslo	Počet hodin	Místo výuky	Způsob výuky	Téma výuky
4.1.	2	U	T	Základní zásady poskytování první pomoci
	4	U	P	

5 - Základní lanová technika

Počet vyučovacích hodin v předmětu:

26

Pojetí vyučovacím předmětu

Vyučovací předmět Základní lanová technika je koncipován tak, aby si studující obnovili nebo získali znalosti jak po teoretické, tak po praktické stránce v oblasti záchrany a sebezáchrany.

Absolvent předmětu Základní lanová technika

- zná principy a používání lanové techniky.

Předmět: 5 – Základní lanová technika				Počet hodin: 26
Téma číslo	Počet hodin	Místo výuky	Způsob výuky	Téma výuky
5.1.	4	U	T	Základní lanová technika
	22	Tr, Vp	P	

6 - Budování kotevních, jisticích a kotvicích bodů

Počet vyučovacích hodin v předmětu:

4

Pojetí vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Budování kotevních, jisticích a kotvicích bodů je koncipován tak, aby si studující obnovili nebo získali znalosti jak po teoretické, tak po praktické stránce z problematiky vybudování kotevních, jisticích a kotvicích bodů.

Absolvent předmětu Budování kotevních, jisticích a kotvicích bodů

- umí správně vybrat kotevní, jisticí a kotvicí bod,
- umí vybudovat a obsluhovat kotevní, jisticí a kotvicí bod.

Předmět:		6 – Budování kotevních, jisticích a kotvicích bodů			Počet hodin:	4
Téma číslo	Počet hodin	Místo výuky	Způsob výuky	Téma výuky		
6.1.	1 3	U Tr, Vp	T P	Budování kotevních, jisticích a kotvicích bodů		

7 - Provádění záchranných prací

Počet vyučovacích hodin v předmětu:

18

Pojetí vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Provádění záchranných prací je koncipován tak, aby si studující obnovili nebo získali znalosti jak po teoretické, tak po praktické stránce z problematiky taktických postupů při provádění záchranných prací.

Absolvent předmětu Provádění záchranných prací

- zná zásady provádění záchranných prací,
- umí aplikovat zásady provádění záchranných prací do praxe.

Předmět:		7 – Provádění záchranných prací			Počet hodin:	18
Téma číslo	Počet hodin	Místo výuky	Způsob výuky	Téma výuky		

7.1.	3 15	U Tr, Vp	T P	Provádění záchranných prací
-------------	-----------------	---------------------	----------------	-----------------------------

8 - Rizika a specifika záchranných činností (dle specifík HZS kraje)

Počet vyučovacích hodin v předmětu:

12

Pojetí vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Rizika a specifika záchranných činností (dle specifík HZS kraje) je koncipován tak, aby si studující obnovili nebo získali znalosti jak po teoretické, tak po praktické stránce z problematiky možných rizik, které při zásahové činnosti mohou nastat.

Absolvent předmětu Rizika a specifika záchranných činností (dle specifík HZS kraje)

- zná rizika a specifika záchranných činností.

Předmět:		8 – Rizika a specifika záchranných činností (dle specifík HZS kraje)		Počet hodin:	12
Téma číslo	Počet hodin	Místo výuky	Způsob výuky	Téma výuky	
8.1.	2 10	U Vp, Tr	T P	Rizika a specifika záchranných činností (dle specifík HZS kraje)	

9 – Závěrečná zkouška

Počet vyučovacích hodin v předmětu:

2

Předmět:		9 – Závěrečná zkouška		Počet hodin:	2
Téma číslo	Počet hodin	Místo výuky	Způsob výuky	Téma výuky	
9.1.	2	U	T	Ústní zkouška Praktická zkouška	

Protokol základní odborné přípravy hasiče se specializací pro práce ve výšce a nad volnou hloubkou		
Účastník vzdělávacího programu: HZS kraje (hodnostní označení, titul, jméno, příjmení) (příslušnost k HZS kraje)		
Vedoucí vzdělávacího programu: HZS kraje (hodnostní označení, titul, jméno, příjmení) (příslušnost k HZS kraje)		
Datum zahájení základní odborné přípravy:		
Datum ukončení základní odborné přípravy:		
Č.	Seznam praktických dovedností	Splněno (podpis instruktora)
1	Práce s lanem - balení lana do panenky, balení lana do vaku	
2	Práce s lanem - provedení kontroly před a po použití	
3	Práce s lanem - označení lan a jejich rozdělení, rozpoznání jednotlivých typů dynamických lan, rozeznání lana dynamického a nízkoprůtažného, rozpoznání konstrukčně odlišných lan	
4	Práce s lanem - ochrana lana před ostrou hranou – použití chráničky na lano, hranové kladky, vytvoření deviace, pulman	
5	Práce s lanem - základní uzly, jejich nejvhodnější použití, různé způsoby vázání uzlů, zásady vázání uzlů, jistění uzlů	
6	Práce s lanem - navazování na lano, nouzový způsob navázání na lano	
7	Osobní ochranné prostředky proti pádům z výšky - správné použití, kontrola před použitím, příprava prostředků k použití	
8	Pohybové dovednosti - pohyb ve skalním terénu (alternativně výcvik na umělé horolezecké stěně)	
9	Pohybové dovednosti - pohyb po konstrukci	
10	Sebejistění na stanovišti, sebejistění při výstupu, pohybu	
11	Jistění další osoby – zachycení pádu s použitím polovičního lodního uzlu Statický a dynamický způsob jistění, jistění zespodu, shora	
12	Jistění další osoby - zachycení pádu tělo	
13	Postupové jistění - vytváření bodů postupového jistění (dle terénu)	
14	Vytvoření kotevních bodů přírodních a umělých - plovoucí kotvení, pevné kotvení, ukotvení lana pro slanění, definice jisticího stanoviště, kotevního a kotvicího bodu, nosnost a jistění aj.	
15	Slanění – s použitím polovičního lodního uzlu, slaňovací osmy, samo-blokujícího slaňovacího zařízení, včetně zajištění slaňovacích prostředků	
16	Slanění - sebejistění při slaňování, použití prusíku, použití blokantu	
17	Slanění - vícedělkové slanění - na dvojito, na jednoducho pomocí karabiny v uzlu	
18	Nouzový způsob slanění - Dulferův sed	

19	Slanění se zachraňovaným, jištění	
20	Přechod přes uzel při slanění	
21	Přechod přes mezikotvení při slaňování	
22	Výstup po laně - pomocí svíracích uzlů, jiné nouzové způsoby	
23	Výstup po laně - pomocí lanových svěr – použití hrudního blokantu, použití dvou ručních blokantů	
Č.	Seznam praktických dovedností	Splněno (podpis instruktora)
24	Přechod přes uzel při výstupu	
25	Přechod přes mezikotvení při výstupu	
26	Přechod z lana na lano při výstupu, slanění, přechod a překonání uzlů ze slanění do výstupu a z výstupu do slanění na laně ve tvaru písmene M, přechod přes deviaci při slanění a výstupu	
27	Vytvoření kladkostroje – jednoduchého, vícenásobného	
28	Vytažení osoby kladkostrojem, jištění	
29	Vytažení osoby pomocí speciálních prostředků pro vytahování, jištění	
30	Spouštění další osoby, jištění	
31	Manipulace se záchrannými prostředky – fixace v páteřní desce, zajištění evakuačním trojúhelníkem, uložení a fixace osoby do nosítek	
32	Manipulace s nosítky ve visu na laně – doprovod nosítek při vytahování nebo spouštění	
33	Záchrana osoby z lana – odříznutím, nadlehčením	
34	Záchrana visícího lezce – přístup shora po zatíženém laně, přístup zdola	
35	Vytažení osoby protivahou – Štrausova metoda	
36	Prodloužení lana při spouštění	
37	Vybudování lanového zábradlí	
38	Vybudování lanového přístupu - přepínky	
39	Vybudování lanového přemostění, překonání lanového přemostění	
40	Evakuace z výškových budov	
41	Práce s výškovou technikou – vytvoření bezpečného systému zajištění	
42	Výstup a sestup po laně s použitím dýchací techniky	
43	První pomoc - po visu v laně	
44	První pomoc – fixace páteře, fixace zlomenin, ošetření poranění hlavy a pánve	
45	První pomoc – řešení neodkladných stavů - resuscitace	
Závěrečné přezkoušení		
Zkušební komise *		
Vedoucí vzdělávacího programu:		
	<i>(hodnostní označení, titul, jméno, příjmení)</i>	<i>(podpis)</i>
(Hlavní) instruktor HZS kraje:		
	<i>(hodnostní označení, titul, jméno, příjmení)</i>	<i>(podpis)</i>
Příslušný velitel jednotky PO:		

<i>(hodnostní označení, titul, jméno, příjmení)</i>		<i>(podpis)</i>
Písemný test		
Ústní zkouška		
Celkové vyhodnocení		
.....
<i>(datum)</i>	<i>(prospěl/neprospěl)</i>	<i>(podpis vedoucího kurzu)</i>

* Neplatí pro vzdělávací program organizovaný pověřeným vzdělávacím zařízením HZS ČR.